

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Iustitia Et Iure ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

6 Vtrùm Sancti sint orandi seu inuocandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

rat. Si tamen ipsa Christi anima per se spectetur, non absurdè priuatim rogari poterit, vt virtutes & salutem impetret, id est, faciat nobis per diuinitatem conferri. etsi enim ipse non egeat oratione, tamen ex humilitate ea libentissimè vitur erga diuinitatem.

DVBITATIO VI.

Vtrum Sancti sint orandi seu inuocandi.

D. Thomas quest. 83. art. 11.

27 Negarunt hoc multi hæretici. Primò, Vigilantius, qui docebat mortuorum preces pro aliis non exaudiri, teste Hieronymo. Vnde apertè sequitur inanem esse Sanctorum inuocationem.

Secundò, Quidam hæretici tempore D. Bernardi, dicti Apostolici, qui, vt refert Bernardus Serm. 66. in Cantica, ridebant Catholicos quòd Sanctos inuocarent.

Tertiò, Quidam circa eadem tempora dicti Cathari & Patareni, qui nec Sanctos nec Angelos inuocandos esse docebant, teste Tuttrecremata l.4. de Ecclesia p.2. cap. 35.

Quartò, Waldenses, seu Pauperes de Lugduno, qui paulò post orti, dicebant Sanctos nec audire, nec attendere ad preces nostras, teste Antonino 4. p. tit. 11. cap. 7. §. 2.

Quintò, Wiclef, qui dicebat esse inutile Sanctos inuocare, teste Thoma Waldensi tom. 3. c. 108.

Hæretici nostri fauuli.

Sextò, Hæretici nostri temporis, qui duo docent. Primò, Id esse inutile, eò quòd Sancti preces nostras non cognoscant. Secundò, Esse implum, quia obcuratur officium Mediatoris. Ita Calvinus lib. 3. Instit. cap. 20. §. 20. & sequent. vsque ad 28. Idem docent ceteri.

28

Pro veritate Notandum est, Sanctos posse tripliciter inuocari.

Primò, Tamquam primarios auctores vitæ & salutis, quasi sua ipsi auctoritate & potestate possint remittere peccata, infundere virtutes, dare vitam æternam, &c.

Secundò, Tamquam adiutores ad precandum Deum.

Tertiò, Tamquam ministros quorundam beneficiorum, quæ ipsi per se nobis conferre possunt; qualia sunt salutaria suggerere, dæmonis machinationes impedire, varia mala auertere, & similia. Nunc

Dico Primò, Nulla ratione licitum est Sanctos primo modo inuocare, nempe tamquam auctores primarios salutis: id enim esset aperta idololatria; nec quiquam Catholicorum ita vquam illos inuocant, aut inuocandos censuit, vt falsò illis imponit Calvinus num. 22.

Nec obstant illa formulæ precandi, quas Calvinus obicit tamquam intolerabiles, S. Medarde, S. Eligi, respice seruos tuos, iuna è calo: quia intelligendæ sunt de auxilio precum, vel simili, quod ipsis congruat: illa autem, vt sancta Virgo iubeat. Filium facere quod petimus, nullus Catholicus vritur; nemo enim nescit Filium in cælo Matri subditum non esse; ac proinde nihil ei propriè iuberi posse. Quòd si quis tamen pia mente sic loquere- tur, non esset magnopere reprehendendus: nam etiam Scriptura dicit Deum voci hominis obediuisse, latiore vocabuli significatu: & amicis dicere solemus vt iubeant & imperent nobis. Similiter

non obstat quòd Virgini dicamus, vita, dulcedo, & spes nostra: id enim verum est ratione Filij, quem nobis peperit, per tropum, per Metonymia dicitur, vbi nomen effectus tribuitur ei, quod aliquo modo est causa; quod in Scripturis est frequens. omitto Apostolos lucem mundi à Domino vocari Matth. 5.

Dico Secundò, Pium tamen & salutare est eos inuocare secundo & tertio modo, tamquam amicos Dei charissimos, videlicet vt pro nobis orent, suamque nobis opem porrigant. Est fide tenendum, & definitum in Conc. Trid. sess. 25. de inuocat. Sanctorum. Probatum Primò, Ex Scripturis; Gen. 48. Angelus, qui eruit me de cuniculis malis, benedicat pueris istis. hic Iacob inuocat Angelum suum. Iob 5. Voca, si est qui tibi respondeat, & ad aliquem Sanctorum conuertere. id est, ad aliquem Angelorum. Nec obstat, quòd hæc sint verba Eliphaz Themanitæ; quia Iob ea non reprehendit, cum tamè alia minùs rectè dicta refuter. Exo. 32. Recordare Abraham, Isaac & Israel seruum tuorum; vbi per merita Patriarcharum postulat, & exauditur. vnde sequitur infra: Placatus est Dominus ne faceret malum, &c. hic modus orandi erat frequentissimus apud Iudeos.

29 Probatum inuocatio Sanctorum.

Dices, Non orabant ipsos Patriarchas, sed Deum.

Obiectio.

Respondeo, Verum est; quia nondum erant in statu beatitudinis, vt possent preces ad se directas cognoscere. sed quia allegabant eorum merita & obsequia vt propter illa Deus misereretur, satis insinuabant, ipsos, si per se orent, multò magis impetrare posse. Falsum est autem quod ait Calvinus, solum allegari pactum, quod Deus habebat cum Patribus, vt patet Psal. 131. Memento Domine Dauid, & omnis mansuetudinis eius; vbi merita allegantur. Idem patet cum dicitur, Seruorum tuorum, dilecti tui, Sancti tui, Exodi 32. Dan. 3. & alibi.

Resp.

Secundò, ex Scripturis constat, Angelos & Sanctorum animas pro nobis orare: ergo rectè eos inuocamus, vt id crebrò & efficaciter præsent.

De Angelis, Tobia 12. Angelus dicit se obtulisse Deo orationes Tobia; quæ oblatio non fiebat nuda tantum exhibitione coram Deo, cum ipsi omnia sint præsentissima; sed cum deprecatione vt Deus illas exaudiret; quo modo per alios nobiles cupiunt homines suas preces offerri Principi. Zacharia 1. Angelus orat Deum pro populo Iudaico: Domine exercituum, vsquequo tu non misereberis Ierusalem & urbium Iuda, quibus iratus es? iste iam septuagesimus annus est.

Orationum oblatio.

De aliis Sanctis patet 2. Machab. vltimo, vbi Onias apparuit Iudæ Machabæo, orans pro populo; & Ieremias, de quo Onias dicit, Hic est qui multum orat pro populo, & sancta civitate Ierusalem; & tamen nondum erant beati: quanto magis in statu beatitudinis orabunt, vbi charitas illorum longè feruentior?

Tertiò, Probatum ex Conciliis. Synodus 7. act. 6. Cum timore Dei omnia agamus, postulare intercessionem incontaminatae Deiparae & semper Virginis Dominae nostrae Mariae. Item sanctorum Angelorum, & omnium Sanctorum, salutantes venerandas illorum reliquias, &c. Concil. Trid. sess. 25. in principio, mandat populum Christianum doceri, eos, qui negant Sanctos æterna felicitate fruente inuocandos esse; & qui asserunt vel illos pro hominibus non orare, vel eorum, vt pro nobis etiam singulis orent,

30

inuo-

inuocationem esse idololatriam, vel pugnare cum verbo Dei, impietate, &c.

Disputare contra Ecclesiam vsiam

Quarto, Idem probari potest ex perpetuo Ecclesie vsu: atqui de eo, quod tota per orbem frequenter Ecclesia, disputare an ita faciendum sit, insolentissime in sania est, vt ait Augustinus epist. 118. ad Lianarium. Idem patet ex Litanis, quarum vsus in Ecclesia plusquam à mille annis viguit, vt patet ex Concilio Aurelianensi l. cap. 20. & Toletano V. cap. 1.

Locus Hieron. notandus.

Quinto, Ex Patribus: solum vnum locum adferam ex Hieronymo contra Vigilantiū: *Si Apostoli & Martyres adhuc in corpore constituti possunt orare pro ceteris, quando de se adhuc debent esse solliciti, quanto magis post victorias, coronas & triumphos? Vnus homo Moyses sexcentis milibus armatorum impetrat à Domino veniam; & Stephanus imitator Domini sui & primus Martyr in Christo, persecutoribus veniam deprecatur: & postquam cum Domino esse ceperint, minus valebunt? Paulus Apostolus ducentas septuaginta sex sibi dicit in navi animas condonatas: & postquam resolutus esse ceperit cum Christo, tunc ora clausurus est? &c.*

Probat ratione.

Sexto, Probat ratione; Sancti possunt nobis multum prodesse, tum pro nobis orando, tum pro se nobis opem ferendo: ergo pium est & vtile, illos inuocare. Antecedens probatur Primò, quòd orationibus suis nobis prodesse possint; Quia si cum adhuc essent mortales, exules, subiecti peccatis, solliciti & incerti suæ salutis, ita prodesse poterant, vt ex multis Scripturæ locis constat, vt Job 42. vbi Iob iussu Dei orat pro amicis & impetrat; 1. Reg. 7. vbi populus rogat Samuelem vt pro ipso orare non cesseret; ad Roman. 15. 2. ad Corinth. 11. ad Ephes. 6. ad Hebr. 13. Apostolus orationes fidelium pro suis negotijs flagitat: quanto magis nunc cum Christo regnantes, beati, securi, periclitissima charitate præditi, prodesse nobis suis orationibus poterunt? præcipua enim ratio impetrandi est amicitia coniunctio, quæ inter Deum & ipsos nunc omnino est consummata.

31 Et opem per se ferendo.

Quòd etiam per se multa nobis conferre possunt, constat, Primò, esse officio Angelorum custodum, qui multa mortalibus beneficia præstant, vt Scriptura multis locis docet; vt in historia Tobia, in Prophetia Danielis cap. 3. 10. 14. Gen. 48. & alibi. Idem posse alios Sanctos post Christi mortem, certissimum est: tum quia sunt similes Angelis, sapientia, charitate, potentia; neque sunt conclusi abditis quibusdam receptaculis, vt hæretici nostri cum Vigilantiis somniant; sed possunt esse vbi vbi placuerit, vt docet Hieronymus lib. contra Vigilantiū in principio, vbi sic ait: *Si Agnus vbiq; ubique, ergo hi, qui cum Agno sunt, vbiq; (id est, vbiq; que volunt) esse credendi sunt: & cum diabolus & demones toto vagentur in orbe, & celeritate nimia vbiq; præsentent; Martyres post effusionem sanguinis sui, arca operientur inclasi & inde exire non poterunt? Tum quia Scriptura docet, Sanctos post hanc vitam regere mortales, Apoc. 2. *Qui vicerit, dabo illi potestatem super gentes, & reget eas in virga ferrea.* Item esse columnas in templo Dei, Apoc. 3. id est, sustinere Ecclesiam. *Sedere cum Christo in throno, eodem capite, id est, vnà cum ipso regere orbem.* Denique infinitis exemplis & miraculis constat, quantum commodi ex inuocatione Sanctorum in corpore & anima mortalibus obuenierit.*

Sanctos vbiq; esse posse.

Sed contra Obijcitur Primò, Sancti ignorant preces nostras; non enim consue illis longè sunt am- Obiectio 1.
res vt ad voces nostras porrigantur, inquit Calu- nus supra num. 24.

Respondeo, Non ignorant, quantumuis occultè fiant, si enim Angeli eas norunt, vt qui eas Deo exhibeant, cur non etiam Sancti? Item si Angeli, qui in celo sunt, sciunt omnes peccatorum in terris existentium conuersiones, deque illis gaudent, Luca 15. cur non etiam Sancti, qui Ange- lis pares?

Resp.

Petes, Quomodo cognoscunt eas?

Respondeo, Vel in Verbo, vt vult D. Thomas 33
q. 83. art. 4. ad 2. & Caietanus ibidem. Vel per nouas & quotidianas reuelationes, vt Cyrillus Catechesi 16. Augustinus de cura pro mort. c. 15. sicut enim multi Sancti etiam in hac vita, occultissi- ma cognouerunt, Elisæus factum Giezi, 4. Reg. 5. Petrus fraudem Ananiæ & Saphiræ, Act. 5. Benedic- tus Torilæ simulationem & futuros euentus, Gregor. lib. 2. Dialog. cap. 15. & totum mundum velui sub vno folis radio collectum, l. 2. dialog. cap. 35. Similia multa libro eodem recenset Gregorius. & plurimis Sanctorum hoc donum collatum fuisse, ex historiis constat. Denique familia- re erat Prophetis, occultissima nosse: quanto magis in gloria cognoscent huiusmodi secreta, quan- do Deus erit omnia in omnibus? Ita ratiocinatur D. Augustinus lib. 22. de ciuit. cap. 29.

33

Quomodo cognoscunt nostras preces.

Vel denique cognoscunt nostras preces, dum ad ipsos diriguntur, eo modo, quo Angeli & ani- mæ cognoscunt mutuas cogitationes, mediante locutione spiritali; præsertim cum lumine super- naturali sint illustrati, nec corpus aut interuallum loci impediatur. Si enim oculus corporeus tam pro- cul intenditur, vt in celum vsque pertingat, quan- tò magis oculus mentis luce diuina perfusus poterit ad remotissima, absque miraculo, vel ope ex- traordinaria pertingere?

Nec obstant loca Scripturæ, in quibus mortui dicuntur non cognoscere res viuentium, Ecclesia- stica 9. *Mortui nihil cognoscunt amplius.* simile in- sinuatur Job. 14. & 4. Reg. 22. hæc enim intelligen- da sunt vel de cognitione naturali, vel de cognitio- ne quam habebant toto tempore veteris Testa- menti: tunc enim erant in limbo, nec fruebantur conspectu Dei, nec habebant illud admirabile lum- men, quod illis post Christi mortem communi- catum, quo omnia lustrare possunt. vide D. Augu- stinum de cura pro mortuis, cap. 13.

Obijcitur Secundò, Christus est vnicus medi- ator noster, per quem habemus accessum ad Pa- trem: ergo non est recurrendum ad Sanctos; imò id videtur Christo iniurium, tamquam ipsius re- conciliatio sit insufficientis, aut egeat auxilio San- ctorum.

34

Obiectio 2.

Respondeo, Christus dicitur vnicus mediator noster, quia principalis, idque ob quatuor causas. Primò, Quia non tantum officio, sed etiam na- turæ est mediator, seu medius inter Deum & ho- minem, vt pote vtriusque naturæ particeps; quam rationem adferunt Patres in illud 1. ad Timoth. 2. *Vnus est Deus, vnus est mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus.* & Aug. lib. 9. de ciu. c. 17. Se- cundo, Quia nos reconciliauit, non deprecando, sed condignè præter exhibendo, & satisfacien- do. Tertio, Quia ex propriis: habebat enim vim illam ex intrinseco, id est, ex natura sui suppositi.

Resp.

Christus quomodo vnici me- diator.

Quartò, quia est mediator omnium: nam omnes, quantum ex parte ipsius, reconciliant, & pro omnibus satisfecit. Sed hæc tres posteriores causas pendunt ex prima.

Sancti, mediatores secundarij. Sancti dumtaxat sunt *mediatores secundarij*; quia nec ex proprijs reconciliant nos Deo: (non enim ex iis quæ à seipsis habent, sed ex iis quæ per indebitam gratiam acceperunt) neque omnes reconciliant; neque per modum solutionis, sed deprecationis. Rectè tamen dicuntur *mediatores*, quia verè intercedunt pro nobis deprecando, & diuina munera nobis impetrando. Sicut Moyses dicitur sequester & medius inter Deum & populum, Deuteron. 5. quia pro populo ad Deum locutus est, & pactum Dei ad populum detulit. Sic Cyrillus Apostolos & Prophetas vocat *mediatores* lib. 1. 2. Theauri cap. 10. quicumque enim interuenit inter duos vt alter alteri reconcilietur, vel aliquid alteri ab altero impetretur, vel vt pactum inter eos ineatur, rectè dicitur mediator inter illos.

35 Non obcurari officium mediatoris, sed illustrari. Neque hæc intercessio villo modo obscurat officium mediatoris Christi. Primò, Quia Angeli intercedunt pro nobis orando; imò etiam homines viuunt, vt ex Scriptura constat; & tamen hæc intercessio non obscurat illud. Secundò, Quia Sancti adhibentur vt comprecatores, nimirum vt suas orationes nostris iungant: quod non potest villo modo in iniuriam Christi cedere. Tertiò, Quia omnem vim interueniendi & impetrandi, quam habent, acceperunt ex meritis Christi, eiusque intercessione. vnde potius ad honorem ipsius cedit, quòd possint esse secundarij mediatores; sicut ad honorem primæ causæ cedit, quòd creaturæ sint causæ secundæ: nam ita efficax est Christi mediatio, vt non tantum reconciliet, sed etiam reconciliatores sub se, qui virtute ab ipso accepta reconcilient, efficiat. in omni enim reconciliatione operatur Christi meritum vt prima causa moralis, sicut Deus in omni operatione creaturæ naturalis, quod valdè norandum est contra hæreticos. Decet id etiam ordinem diuinæ sapientiæ, quæ inferiora per media disponit, & ad perfectionem perducit, vide D. Thomam art. 111.

36 Petes, Quibus meritis nituntur Sancti pro nobis orantes, seu per quæ merita orant?

Quibus meritis nituntur. Respondeo, Principaliter per merita Christi: quidquid enim nobis datur, principaliter datur propter merita Christi, vt colligitur ex cap. 1. ad Ephes. *Qui benedixit nos omni benedictione spirituali in caelestibus in Christo.* Secundariò etiam per merita sua. etsi enim ex condigno compensata sunt, ita vt nihil illis debeatur ex iustitia; tamen ex amicitia multa eis deberi possunt, vt patet exemplis humanis. Itaque hæc merita sunt ratio secundaria beneficiorum Dei: nam Deus applicat se ad benefaciendum nobis propter merita Christi, orationibus Sanctorum inductus. etsi enim Christi merita semper sint ratio principalis ob quæ Deus sua beneficia confert; tamen merita & preces Sanctorum sunt causa cur Deus hîc & nunc se applicet & determinet ad hæc vel illa beneficia danda ob Christi merita. Vnde etiâ Sancti veteris Testamenti solent orare per merita Abraham, Isaac, Iacob, David, &c. Exod. 32. *Recordare Domine Abraham, Isaac, & Iacob seruatorum tuorum.* Dan. 3. *Ne auferas misericordiam tuam à nobis propter Abraham dilectum tuum, & Isaac seruum tuum, &*

Merita Sanctorum sunt ratio secundaria.

Israel sanctum tuum. Plal. 131. *Memento Domine David, &c.* nempe vt propter hæc Deus hîc & nunc se ad benefaciendum inclinaret. Sancti tamen in veteri Testamento inuocari non solebant vt in nouo; quia nondum erant in gloria vt possent nostras preces cognoscere; sicut neque illi qui in purgatorio; quos ob hanc causam non solemus inuocare; vt colligitur ex D. Thoma art. 4. ad 3.

Obicitur Tertio, Qui confugit ad Sanctos, videtur diffidere de Dei benignitate & Christi meritis: ergo.

Respondeo, Minimè diffidere; sicut neque diffidit, qui hominis mortalis preces flagitat; nec Angeli diffidunt, quando pro nobis orant. etsi enim sciamus Deum per se esse propensissimum ad benefaciendum, & Christi merita esse sufficientissima; tamen iudicamus nos indignos qui soli coram tanta maiestate compareamus; & non satis dispositos ad beneficia illius excipienda. vnde confugimus ad Sanctos vt nos veluti comitentur, nostrisque precibus suas iungant. qua in re primò, Honoramus Sanctos. Secundò, Reueremur Dei maiestatem. Tertiò, Illa submissione nos disponimus ad facilius impetrandum. Etsi enim Deus sit benignissimus, & Christi merita abundantissima, vt dictum est; tamen vult suam maiestatem & beneficia agnosci, nos ad ea disponi, & suos amicos honorari. vnde etiam vult vt ipsum oremus tum per nos, tum per alios, & maxime per Sanctos; idque vt ipsos honoret, & ostendat quantum eos faciat. Ex quo fit, vt per diuersos Sanctos, ad illorum inuocationem, diuersa miracula operetur; & beneficia diuersa conferat. Simile cernimus in rebus humanis. gratissimum enim est etiam clementissimis Principibus, vt Rei, quibus parati sunt indulgere, vtantur interuentu eorum, qui ipsis sunt charissimi; & sæpè non aliter volunt ignoscere; & per diuersos diuersa concedunt.

DVBITATIO VII.

Vtrum sit orandum pro omnibus.

D. Thom. art. 7. & 8.

38 Respondeo, Esse orandum pro omnibus, qui nondum sunt in termino, etiam inimicis nostris. ratio est, quia omnibus salutem desiderare, & quantum commodè possumus, procurare debemus: ergo etiam à Deo petere. confirmatur ex Apostolo 1. ad Timoth. 2. *Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus.* Hoc tamen non ita intelligendum, quasi orare debeamus vt absolute omnes salui fiant, & nemo damnetur; hoc enim frustra & stultè oraretur; nam constat ex Scripturis contrarium euenturum. deinde nemo potest orare quod non potest sperare; hoc autem sperari non potest; nam spes supponit fidem vel opinionem, fieri posse vt res eueniat: nemo enim sperat aliquid, quod certò nouit non euenturum. Potest tamen id affectu simplici & inefficaci optari. Alio igitur sensu orandum pro omnibus. Primò, Quia nemo ab orationibus communibus excludendus; vt si quis sic oret, Dimitte nobis debita nostra, præterquam Ioanni vel Petro: Libera nos à malo, excepto hoc vel illo: hoc enim est contra charitatem: vnde est præ-

37 Obiectio 3.

Resp.

Cur Deus velit nos uti Sanctorum iustis fragis.

38

Quomodo orandum pro omnibus.